

Oponentský posudek na diplomovou magisterskou práci Víta Noska

Téma: Vokální dílo Pavla Haase se zaměřením na klavírní kvintet s tenorovým sólem
Fata Morgana op. 6

Vít Nosek si pro svou diplomovou magisterskou práci vybral málo probádané téma. Skládá se ze čtyř částí, úvodu, závěru a příloh. Význam tohoto pojednání spatřuji v seznámení a zviditelnění často opomíjeného vokálního díla Pavla Haase. Přílohy obsahují seznam vokální tvorby a český překlad písňového cyklu Fata Morgana.

První část o životě Pavla Haase seznamuje s okouzlením synagogálními zpěvy a hlavně se setkáním a studiem u Leoše Janáčka. V mládí prožívá první velké milostné zklamání, s kterým se vyrovnal ve skladbě Fata Morgana (1923). Z terezínského vězení se většina Haasových skladeb nedochovala. Nejsilnější výpověď o utrpení v Terezíně je zpracováno ve vokálním cyklu Čtyři písně na slova čínské poezie.

Haasovy písně se stávají stěžejním dílem, které procházejí vývojem od romantismu přes impresionismus až k nejsilnějšímu vlivu Igora Stravinského. Student poukazuje na prvky židovské melodiky, lidové písně, svatováclavského chorálu, jazzu, které se odrážejí v celém Haasově vokálním díle a kdy se přes atonální vlivy drží stále tonální základny.

Počáteční kompoziční období obsahuje balady a romance na německé texty. Následují české a slovenské písně inspirované lidovými motivy, z nichž student rozebírá cyklus Sedm písní v lidovém tónu, které sám provedl na absolventském koncertě. Přehledně a fundovaně se rozepisuje o písňovém cyklu Vyvolená na texty Jiřího Wolker. Dalším obdobím v impresionistickém charakteru s orientální tematikou jsou Čínské písně a jeho vrcholem jsou Čtyři písně na slova čínské poezie, které poprvé interpretoval Karel Berman v terezínském vězení. Písně jsou intimní zpovědi o bolesti, smutku, touze po domově a naději.

V lidových písních Vít Nosek píše o vlivu moravského folklóru, který je základem a hlavním zdrojem písní a odráží se v emočním obsahu.

Ze sborového díla vybírá Nosek sbor „Nenaříkej“ psaný pro amatérský vězeňský terezínský sbor. Jedinou dochovanou Haasovou operou je Šarlatán o zázračném lékaři. Předkládá ji jako hledání pravdy a honbu za štěstím.

Hlavním tématem práce je klavírní kvintet Fata Morgana. Jedná se o rozsáhlou skladbu z počátečního Haasova tvůrčího období, poznamenanou hlubokým citovým vztahem a nenaplněnou láskou, která ztroskotala na rozdílném postavení a původu obou stran.

Velice oceňuji Noskův výklad a rozbor celého díla, které je neprávem opomíjeno. Výklad byl podnícen záměrem nastudovat toto dílo na absolventský koncert, ale vzhledem k neúspěšnému získání kvinteta nemohlo být realizováno. Pečlivě a důkladně se zabývá analýzou instrumentálně nezvyklého cyklu, který obsahuje dvě věty. Jsou kompozičně propojeny v jeden celek. Každou báseň samostatně popisuje a zkoumá nitro zamilovaného muže.

Melodie, rytmus, dynamika, intervalové skoky a barvy zvuku v kombinaci s kvintetem tvoří kompaktní celek o zoufalé lásce, který student analyzoval i s popisem interpretační náročnosti tenorového partu.

Vít Nosek ve své práci velmi dobře a přehledně zpracoval nezpochybnitelné kvality málo hraného vokálního díla a význam osobnosti Pavla Haase. Napsal jednoznačně kvalitní diplomovou práci.

Doporučuji známku A.

V Praze dne 17.5.2019

Pavel Horáček